
RAPPORT

OSKARSHAMNS KOMMUN

Lokaltredning Oskarshamns förskolor och skolor

UPPDRAGSNUMMER 12600540

2017-10-31

SWECO SOCIETY AB

Charlotte Sävås Nicolaisen

Mattias Ocklind

Frida Saarinen

Innehållsförteckning

1	Uppdraget	2
1.1	Avgränsningar	2
2	Metoder i utredningen	2
2.1	Kvantitativ analys	3
2.2	Kvalitativ analys	3
2.2.1	Dokumentstudier	3
2.2.2	Besök förskolor och skolor	3
2.2.3	Workshops	4
3	Förutsättningar som underlag för lokalutredningen	5
3.1	Resultat från dialogprocessen som underlag för utredningen	5
3.2	Inomhus och utomhusmiljö ur olika aspekter	6
3.2.1	Riktmärken för inne och utemiljö i förskolor och skolor	6
3.2.2	Arbetsmiljö som grund för lokalers utformning	7
3.3	Kommunens skolskjuts	7
3.4	Bostadsbyggande och exploatering	8
3.5	Demografisk utveckling i Oskarshamn fram till år 2027	9
3.5.1	Prognos för antal barn i förskoleåldern	9
3.5.2	Prognosen för barn och unga i skolåldern	9
4	Befintliga fastigheter för grundskola och förskola	10
4.1	Kommunens förskolor	10
4.2	Kommunens grundskolor	11
4.3	Kommunens gymnasieskola och kommunala vuxenutbildning	13
5	Sammanfattande analys och rekommendationer	15
5.1	Ett ökat antal barn och elever att vänta	15
5.2	Tidsfaktorn en kritisk punkt	15
5.3	Swecos förslag och rekommendation	16
5.3.1	Förslag - Ytterområden	16
5.3.2	Förslag - Centralorten	17
5.3.3	Förslag gymnasieskola och vuxenutbildning	18
5.4	Kostnad och prioritering framtaget förslag	19
5.5	Konsekvenser av förslaget	22
5.6	Fortsatta åtgärder med lokalutredningen som grund	24

Bilaga 1 Idéskiss Kristinebergskolan

1 Uppdraget

Uppdraget åt Oskarshamns kommun avser en utredning av kommunens lokaler för förskola och skola. Uppdraget har sin grund i att antalet barn och elever i förskola, grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning ökar. Som en följd av många nyanlända som har rätt till utbildning flyttat in i kommunen hösten 2015 och våren 2016 har kommunens utbildningslokaler utsatts för ett hårt tryck. Det har konstaterats att befintliga lokaler inte rymmer någon lokalreserv varför kommunen sett behov av att genomföra en översyn av befintliga lokaler och en prognos av framtida behov.

Uppdraget omfattar en analys av befintliga lokaler kopplat till det lokalbehov som föreligger i ett framtida perspektiv, de närmaste tio åren. Målsättningen är att utredningen ska resultera i en lokalförslöjningsplan som ska omfatta följande delar:

- En beräkning av nuvarande lokalers kapacitet. Beräkningen ska avse nuvarande lokaler för förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola (inklusive grundsärskola och träningskola), gymnasieskola (inklusive gymnasiesärskola) och vuxenutbildning.
- Befolkningsprognoser och flyttströmmar inom kommunen.
- Presentation av kommunens planarbete och planerad bostadsutbyggnad.
- Beräkning av lokalbrist eller lokalöverskott för undervisningslokaler i olika delar av kommunen
- Förslag till åtgärder

1.1 Avgränsningar

Uppdraget är avgränsat till verksamhet inom förskola och grundskola i kommunal regi. När det gäller verksamheten i gymnasieskolan och vuxenutbildningen har denna endast belysts övergripande. Detta beror på att all verksamhet i nuläget bedrivs i en och samma lokal. Här har det framförallt varit aktuellt att se över att tillgängliga ytor svarar upp mot det framtida behov som kan förväntas utifrån befolkningsprognosen

Kommunens friskola och enskilda förskolor berörs endast på så sätt att dessa verksamheter påverkar underlaget av barn och elever till förskola och grundskola vilket är en viktig grund för utredningen. Sweco har utgått från att skolor och förskolor som inte ingår i uppdraget kommer att fortsätta sin verksamhet i motsvarande omfattning som idag. Detta innebär att de kapacitetsberäkningar som görs bygger på jämförbara nivåer som nuläget.

2 Metoder i utredningen

I lokalutredningen för Oskarshamn kommuns skolor och förskolor har Sweco satt samman ett team av konsulter med olika kompetenser. Utöver uppdragsledaren som har lång erfarenhet av olika utredningar som rör pedagogisk verksamhet inkl. lokalutredningar har en arkitekt och en statistiker varit knuten till teamet.

Utredningen har utgått från ett kommunövergripande och långsiktigt perspektiv där hänsyn tagits till såväl miljömässiga, ekonomiska och sociala aspekter av förslag på lokallösning. Utredningen enligt den modell som Sweco tillämpar har sin grund i övergripande frågor såsom befolknings- och näringslivsutveckling, samt kommunens planer för framtida exploatering och bostadsbyggande. Modellen tar även hänsyn till byggnadernas tekniska status, och ändamålsenlighet utifrån ett ekonomiskt och pedagogiskt perspektiv.

Metoden för genomförandet bygger dels på dokumentstudier, inventering av befintliga lokaler, analyser av statistik men också på dialog med olika aktörer.

2.1 Kvantitativ analys

En del av uppdraget har bestått i att ta fram en befolkningsprognos som i första hand bygger på underlag om antalet barn och elevantal i kommunens grundskolor men som kompletterats med prognosunderlag från Statistiska Centralbyrån (SCB) och prognoser som tagits fram av konsultföretaget Statistiken.¹ Prognosen bygger på antaganden om befolkningens utveckling vad gäller flyttningar, barnafödande och dödlighet.

I prognoser finns alltid en viss osäkerhet och man kan aldrig vänta sig att prognosen ska slå in exakt. Prognosfelet ökar för varje år med prognoshorisonten då fel i början av prognosen följer med och fortplantas under senare år. Det är också i allmänhet olika svårt att göra bra prognoser för olika åldersgrupper. I åldrar där det i större utsträckning sker förändringar i livet än i andra åldrar är prognosfelen större.

Det kan finnas flera orsaker till de fel som uppkommer. Antagandena kan vara oriktiga, modellen kan vara felaktig, det kan bli avvikelser i planeringen, exempelvis kan ett bostadsbyggande bli försenat eller tidigarelagt. Även om modellen vore fullkomlig, där all utveckling gick enligt planerna och där vi kände till alla sanna värden för folks flyttbenägenhet, fruktsamhet och död så kan det ändå bli fel i prognosen på grund av slumpen.

2.2 Kvalitativ analys

2.2.1 Dokumentstudier

Initialt i utvärderingen gjordes en översiktlig inventering av kommunens planeringsdokument, samt olika styrdokument av relevans för kommunens verksamhet inom förskola och skola. Sweco har även tagit del av information på kommunens webbplats. Kompletterande nyckeltal av relevans för uppdraget har inhämtats från SCB och från Skolverkets olika databaser t.ex. SIRIS.

2.2.2 Besök förskolor och skolor

I enlighet med Swecos arbetsmodell för lokalutredningen har kunskap inhämtats om befintliga byggnaders ändamålsenlighet och utvecklingsmöjligheter. Konsuler från Sweco har i linje med detta besökt samtliga förskolor och grundskolor i kommunens regi för att få en översiktlig bild av lokalernas tekniska status, funktionalitet samt inne- och utemiljön. Även kommunens gymnasieskola inkl. vuxenutbildning har besökts. Information om kommunens skolor och förskolor har även inhämtats i samband med workshops och med enstaka kompletterande intervjuer med ansvariga för dessa verksamheter.

För varje enhet görs en kortfattad beskrivning som redovisar:

- Barnantal/Elevantal
- Beskrivning av nuvarande verksamhet (Årskurser/program)
- Byggnadsår (där uppgift finns)
- Bruttoarea undervisningslokaler, bruttoarea per elev/barn

¹ Den fullständiga befolkningsprognosen redovisas i separat rapportbilaga. I denna rapport redovisas sådant som har relevans för beräkning av antal barn i förskola och grundskola utifrån en prognos fram till år 2030.

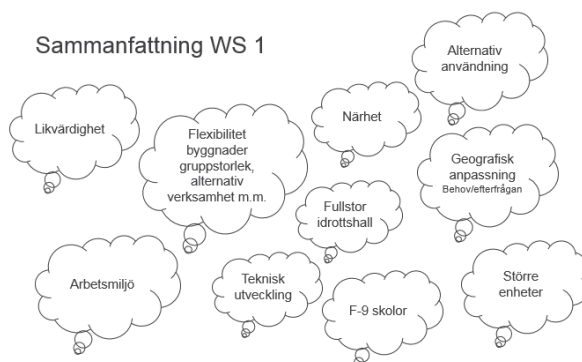
- Bedömning av ideal och maximal kapacitet utifrån antal klassrum, grupprum och specialsalar
- Driftkostnad, befintlig energianvändning
- Eventuella provisoriska lokaler (paviljonger)
- Tillgänglighet
- Skolgård, trafiksituation, angöring
- Kök och matsal, standard och kapacitet
- Översiktlig bedömning av flexibilitet

Inventeringen har sammanställts och sedan använts som underlag för en bedömning av kommande lokalbehov utifrån det förväntade elevantalet i kommunen under prognostiden, dvs. fram till år 2027.

2.2.3 Workshops

Den processinriktade metod som Sweco tillämpat i lokalutredningen är hämtad i en metod som Swecos arkitekter utvecklat, "designdialog". Detta är ett arbetssätt där företrädare för olika verksamheter tillsammans utformar sin framtida miljö eller verksamhet. Metoden bygger på uppfattningen att komplexa sammanhang kräver samarbete och förståelse för berörda aktörer för att kunna nå bästa resultat. Målet har varit att genom möten med en mångprofessionell arbetsgrupp fånga nödvändig kunskap och skapa samsyn mellan olika aktörer och där idéer utvecklas, utvärderas och sammanställs som ett underlag för möjliga handlingsalternativ. Styrkan i metoden är dess strukturerade process som visat sig ge ett snabbt, tydligt och stabilt resultat.

Swecos konsulter har genomfört dialogprocessen i samråd med den styrgrupp som utsetts för lokalutredningen och arbetsgrupper med representanter från olika verksamheter av relevans för utredningen. Tillvägagångssättet för de totalt tre workshops som genomförts har omfattat korta genomgångar av bakgrundsinformation t.ex. förväntad elevprognos, planerat bostadsbyggande, befintliga lokalytor m.m. Därefter har olika frågor ställts för dialog i tre till fyra arbetsgrupper per workshop där grupperna fått ta ställning till önskvärda kvaliteter, önskvärd skolorganisation samt fått lämna synpunkter på ett preliminärt förslag till lokallösning för kommunens förskolor och grundskolor. Inför varje workshop har möten hållits med utsedda representant i lokalutredningens styrgrupp.

3 Förutsättningar som underlag för lokalutredningen

Olika förutsättningar ligger till grund för de analyser som görs i utredningen. En del handlar om olika kvaliteter som kommunen påtalat som viktigt. Annat utgår från olika styrdokument och Swecos tidigare erfarenheter av rekommenderade lokalytor för olika verksamheter. Ytterligare en förutsättning som påverkar är kommunens planer för bostadsbyggande och exploatering. Dessa förutsättningar redovisas i detta kapitel.

3.1 Resultat från dialogprocessen som underlag för utredningen

Som ett moment i utredningen har en dialogprocess genomförts med ett tjugotal personer med olika ansvarsområden kopplat till kommunen lokaler för förskola, grundskola, gymnasieskola och förskola.

I en första workshop fick deltagarna identifiera olika kvaliteter som upplevs viktiga för att säkra ändamålsenlighet och kvalitet i kommunens skolor och förskolor. Tonvikten låg på kommunens förskolor och grundskolor. Det framkom ett antal så kallade vägledande principer som Sweco diskuterat med den styrgrupp som varit kopplad till genomförandet och som även varit ett viktigt underlag till den fortsatta processen. De vägledande principer som varit underlag i utredningen är följande:

- Stora enheter efterfrågas – tveksamheter kring små landsbygdsskolor
- Ytterligare en F-9 skola önskvärt för att täcka behovet i grundskolan
- Minst 3 avdelningar i förskolan
- Stad landsbygd – viktigt med likvärdiga lokaler inkl. möjlighet till specialsalar för alla elever i åk 6
- Flexibilitet lokaler, byggnader, gruppstorlek
- Önskvärt med alternativ verksamhet i lokalerna utanför skoltid t.ex. kulturskola
- Ytterligare en fullstor idrottshall önskas
- Viktigt att ha koll på var man bygger – ”närhetsprincip”
- Arbetsmiljöfrågorna för elever och personal är viktiga

I samråd med styrgruppen har även andra förutsättningar fastslagits att ta hänsyn till i lokalutredningen. Ett önskemål var att högstadiet, årskurs 7 till 9 ska vara lokaliserade i F-9 skolor. När det gäller gruppstorlekar framkom följande dimensionering:

• Förskoleklass till åk 3	20 elever
• Åk 4-6	25 elever (ev. 20 i åk 4)
• Åk 7-9	30 elever

Under workshops som hållits har det senare även framkommit önskemål om att barngrupperna i förskolan ska utgå från skolverkets Allmänna råd vilket innebär grupper med 12-15 barn. Sweco har i sina beräkningar utgått från i genomsnitt 15 barn per grupp vilket är ett barn färre en genomsnittet i nuläget.

I workshop 2 och 3 fick arbetsgruppen dels diskutera en möjlig lokallösning utifrån dessa förutsättningar, samt prognoser för förväntat barn och elevantal, kommunens planerade bostadsbyggande m.m. vilket legat till grund för Swecos samlade förslag till lokallösning.

3.2 Inomhus och utomhusmiljö ur olika aspekter

Sweco brukar utgå från några riktmärken när det gäller lokalytor såväl ute som inne. En annan relevant aspekt är frågor som rör olika arbetsmiljöaspekter av lokalerna. Även elevernas möjligheter till skolskjuts har betydelse för planeringen även om detta är något som kan förändras över tid.

3.2.1 Riktmärken för inne och utemiljö i förskolor och skolor

Det finns olika riktmärken när det gäller ytor i skola och förskola. Ett sådant mått handlar om förskolors och skolors inre miljö. I en utredning som är framtagen av Malmö stad framgår att varje barn bör ha minst 7,5 kvadratmeter till sitt förfogande för att klara miljökrav som är godtagbara när det gäller exempelvis luftkvalitet. Vid motsvarande beräkning i Göteborg framkommer att varje barn i förskola och grundskola bör ha en inomhusyta (BOA) på 10 kvadratmeter. Denna yta inkluderar således ytor för specialsalar, bibliotek, toaletter, matsal, storkök, förråd, korridorer, trapphus, elevhälsa, expedition och personalutrymmen.

När det gäller barngruppernas storlek har Skolverket 2016 infört nya riktlinjer vilket även påverkar lokaler för förskolan. För barn som är 1-3 år är riktmärket för barngruppers storlek enligt Skolverkets rekommendation 6-12 barn. För barn som är 4-5 år är riktmärket 9-15 barn. Detta är färre än det antal barn Sweco normalt utgår från om i genomsnitt 18 barn per grupp. I sammanhanget kan nämnas att genomsnittligt antal barn per grupp i förskolan år 2016 uppgick till 15,9 barn i Oskarshamn. De förändrade riktlinjerna medför att Sweco i sin analys av behovet av antalet barngrupper i förskolan valt att sänka antalet barn till i genomsnitt 14 barn per grupp vilket framförallt har en påverkan när det gäller behovet av nybyggnation av antalet avdelningar i nya förskolor.

Ett riktmärke för ytor som Sweco brukar utgå från i sina uppdrag när det gäller förskola är 10 kvadratmeter per barn i äldre byggnader och 12 kvadratmeter per barn där det är fråga om nybyggnationer. Motsvarande uppgift för grundskolan uppgår till mellan 10 och 14 kvm per elev (10-12 kvm för yngre elever, 12-14 kvm för äldre elever). Ytor för de praktiskt inriktade programmen i gymnasieskolan är svårare att uppskatta p.g.a. utbildningarnas karaktär. T.ex. Fordonsprogrammet kräver betydligt större lokalyta en utbildning i studieförberedande gymnasieprogram. För gymnasieskolor som även inkluderar yrkesförberedande program är 20 kvm ett möjligt riktmärke relaterat ytor som är vanligt förekommande, men variationen och därmed osäkerheten är större inom denna verksamhet än för övriga skolor. Yta för att skolmatsalen skall vara tillräckligt stor i förhållande till antalet elever brukar Sweco beräkna till 1,3 kvm per elev.

Inte bara den inre miljön i skolorna utan även utomhusmiljön är viktig. Folkhälsoinstitutet redovisar att barn mår bättre och är friskare vid utomhusvistelse jämfört med att vara inomhus. Förskolor som har en rymlig utemiljö med träd, buskage och kuperad terräng ger barnen en ökad möjlighet till fysisk aktivitet. Barnens koncentrationsförmåga förbättras, och lek och motorik utvecklas på ett positivt sätt. En bra utemiljö ger extra möjligheter för social, emotionell och kognitiv utveckling vilket enligt Folkhälsoinstitutet minskar risken för psykiska problem hos barnen. Den yta som rekommenderas avseende förskolors utemiljö varierar mellan 20 och 40 kvadratmeter per barn beroende på utemiljöns kvalitet. Tidigare rekommenderade socialstyrelsen (allmänna råd 1989:7) 40 kvm friyta per förskolebarn exklusive byggnader och parkeringar. Fram till 1991 fanns statliga riktlinjer som föreslog 45 kvadratmeter tillgänglig yta för lek, idrott eller annan pedagogisk verksamhet, per barn i förskoleklass till årskurs 5. Denna riktlinje har senare tagit bort. Sweco brukar i sina beräkningar utgå från ett riktmärke om 30 kvadratmeter per barn. Dessutom finns ett riktmärke för angöring, parkering etc. som uppgår till cirka 4 kvadratmeter per elev. Arbetsmiljö och tillgänglighet som grund för lokalers utformning

3.2.2 Arbetsmiljö som grund för lokalers utformning

Sweco tar i sina analyser även hänsyn till funktionalitet utifrån ett arbetsmiljöperspektiv som säkerställer att alla ska ha en bra och utvecklande arbetsmiljö. Det är de förtroendevalda politikerna i kommunfullmäktige och nämnder som ytterst har arbetsgivaransvaret. Detta gäller både för de kommunala skolorna och för förskolorna.

Arbetsmiljöverket pekar på att det finns en risk att en ohälsosam arbetsbelastning uppstår när arbetets krav inte överensstämmer med de resurser som finns för arbetstagandes förfogande. Denna formulering är bred och omfattande. Det kan handla om tid, bemanning, tekniskt, pedagogiskt och administrativt stöd men även om lokalernas utformning. Inom exempelvis förskolan finns ofta en bullerproblematik kopplat till barngruppernas storlek. Bullerproblematik är också vanligt i skolorna. Särskilt skolmatsalar, idrott-, slöjd- och musiksalar brukar vara utsatta miljöer. Luftkvalitet och ventilation ställer ibland till bekymmer vilket påverkar arbetsmiljön..

Även tillgänglighetsaspekter är viktiga att beakta. Det handlar exempelvis om lokalernas utformning och specifika funktioner såsom kapprummens utformning och hygienutrymmen men även tillgång till personalutrymmen och personalarbetsplatser. När det gäller den fysiska tillgängligheten finns några aspekter som Sweco bedömer vara särskilt relevanta att belysa i utredningen. En sådan sak är tillgång till hiss vid flerplansbyggnader. En annan är tillgången till utrymningsvägar. Även nivåskillnader inom byggnader har betydelse t.ex. när det gäller möjligheter för elever med funktionsnedsättning att ha en god arbetsmiljö. Ytterligare en aspekt av tillgänglighet är transporter till och från byggnaderna. Här är möjligheter till leveranser (t.ex. mat, utrustning) av betydelse, men även transporter som rör hämtning och lämning av barn/elever, samt tillgång till parkering.

3.3 Kommunens skolskjuts

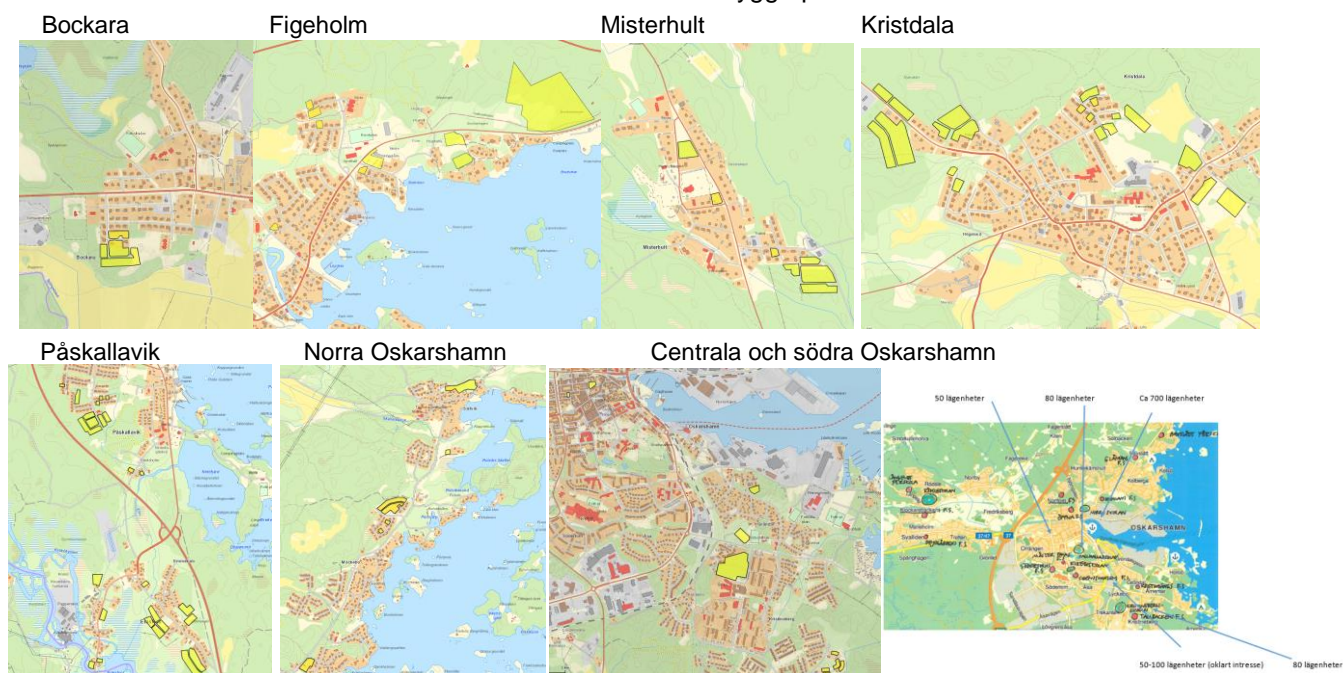
Regler om skolskjuts finns i Oskarshamn kommuns Skolskjutsreglemente. Av detta framgår att elever som går vid den grundskola eller grundsärskola som kommunen har anvisat eleven, har rätt till kostnadsfri skolskjuts. Rätten till kostnadsfri skolskjuts gäller under förutsättning att sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet. Rättigheten omfattar inte fritidshem.

Av skolskjutsreglementet framgår att elever i förskoleklass till åk 3 med minst 2 km skolväg har rätt till skolskjuts. För elever i åk 4 till åk 6 gäller att de som har minst 4 km skolväg har rätt till skolskjuts. Motsvarande för elever i åk 7 till åk 9 är 5 km. Även gymnasieskolans elever med studiestöd har rätt till skolskjuts. Här gäller avståndet 6 km. Skolskjutsarna anordnas efter de vägar som barn- och utbildningsnämnden beslutar.

3.4 Bostadsbyggande och exploatering

När det gäller utveckling av bostäder i Oskarshamns kommun finns flera olika utvecklingsvägar identifierade fram till år 2050 vilka presenteras i kommunen bostadsförsörjningsplan². Det finns ett Scenario 30/30 (tillväxtscenario), ett Scenario Noll (stagnationsscenario) och ett Scenario Bakåt (nedgångsscenario). Vilken väg utvecklingen tar är osäker. Dock konstateras i bostadsförsörjningsprogrammet att kommunen aktivt behöver driva sin bostadsförsörjningspolitik för att och det krävs marknadsföringsåtgärder för att lyckas. För att möta det ökade behovet av bostäder i scenario 3030 så behövs det byggas omkring 115 bostäder per år och för scenario noll mellan 30-40 bostäder per år.

Vad gäller planberedskapen finns planlagd mark för bostäder och byggklara tomter för såväl småhus som flerbostadshus samt ett omfattande expansionsutrymme i och med detaljplaneringen av inre hamnen. Med pågående planläggning skulle planberedskapen öka med ytterligare 700 bostäder. Detta sammantaget talar för en positiv befolkningsutveckling vilket även barn- och elevprognosen för kommunen indikerar (se 3.5). Samtidigt förefaller det som om intresset för att bygga småhus i ytterområdena är lågt, medan intresset att bygga bostäder i hamnområdet och norra delen av centrala Oskarshamn visar på en positiv bostadsutveckling enligt ansvariga i kommunen. När det gäller planering av tomtmark för skola och förskola finns däremot ingen tydligt anvisad mark varför detta behöver ses över som ett nästa steg i lokalprocessen för kommunens förskolor och skolor för att säkerställa att det finns mark att bygga på.

² Bostadsförsörjningsprogram för Oskarshamns kommun. Med sikte på 2050. April 2017. I plankartorna längs ned på sidan är planlagda ytor för bostäder markerade med gult. Sista kartan överpågående detaljplaner för bostäder i centrala Oskarshamn är framtagna utifrån information från ansvarig chef i kommunen. Framförallt är planering för 700 bostäder i hamnområdet en viktig information som underlag för lokalutredningen.

3.5 Demografisk utveckling i Oskarshamn fram till år 2027

Den demografiska utvecklingen i Oskarshamns kommun visar att befolkningen ökar. 2016 fanns totalt 27 006 personer i kommunen. Fram till år 2021 visar en befolkningsprognos som tagits fram av Statisticon att en folkökning om totalt 3 procent kan förväntas. Detta skulle innebära att befolkningen ökar till totalt 27 896 personer under perioden. Ökningen beror framförallt på antalet utrikesfödda som flyttar till kommunen. Utan invandringen skulle befolkningen minska.

Sweco har bearbetat underlag från dels Statisticons befolkningsprognos dels uppgifter som tillhandahållits från SCB och förväntat bostadsbyggande i kommunen. Målsättningen har varit att få underlag som grund för lokalutredningen dvs. prognoser för antalet barn i förskola, grundskola och gymnasieskola.

3.5.1 Prognos för antal barn i förskoleåldern

År 2016 fanns totalt 1436 barn i ålder 1 till 5 år i Oskarshamns kommun. Av dessa var totalt 1302 barn inskrivna i förskolan, varav 95 procent i förskolor i kommunal regi och 5 procent i förskolor i enskild regi. Detta innebär att totalt 1237 barn var inskrivna i kommunens förskolor och 65 barn i förskolor i enskild regi.

Vid en förväntad ökning 13 procent fram till år 2024 skulle antalet barn i kommunens förskolor öka till ca 1400 barn. Genom en prognostiserad ökning om ca 20 barn per år kan ca 1460 barn förväntas behöva plats i kommunens förskolor år 2027, vilket är ca 160 barn fler än i nuläget.

3.5.2 Prognosen för barn och unga i skolåldern

Enligt den elevprognos som Sweco tagit fram kommer det att totalt sett för elever i kommunens grundskolor förväntas en ökning av antalet elever i kommunens grundskolor med nära.

Läsår	Bockara	Figeholm	Fårbo	Kristdala	Kristineberg	Norra skolan	Påskalla-vik	Rödsle-skolan	Saltvik skola	Vallahalla-skolan	Totalt/ skola/ läsår
16/17	36	54	90	141	751	366	149	752	52	583	2974
17/18	39	54	91	129	770	370	154	756	55	581	2999
18/19	45	65	78	138	764	380	148	749	59	586	3013
19/20	45	60	83	136	792	393	149	757	59	572	3045
20/21	43	62	76	133	830	405	146	756	63	576	3092
21/22	48	74	81	122	835	405	145	727	57	613	3107
22/23	54	78	87	126	829	411	147	716	49	634	3131
23/24	54	83	82	124	836	405	149	708	52	664	3158
24/25	54	70	101	129	868	414	141	686	52	657	3174
25/26	54	72	101	122	869	418	153	704	55	679	3226
26/27	57	73	105	122	871	419	153	701	58	693	3252
Överskott/underskott 2020/2021 jämfört med nuläge	7	8	-14	-8	79	39	-3	4	11	-7	118
Överskott/underskott 2026/2027 jämfört med nuläge	21	19	15	-19	120	53	4	-51	6	110	278

4 Befintliga fastigheter för grundskola och förskola

I detta kapitel redovisas uppgifter om lokalerna i kommunens förskolor och skolor. Framförallt redovisas uppgifter om ytor inkl. lokalernas maxkapacitet, tekniska kvalitet, samt lokal- och driftkostnader vilka ligger till grund för lokalutredningens rekommendationer.

4.1 Kommunens förskolor

I kommunen finns 19 förskolor i kommunal regi och två förskolor i enskild regi, Arken som är belägen i centralorten och Bråbygdens föräldrakooperativ i Kristdala. I kommunens regi finns även en natt- och helgförskola samt en öppen förskola.

Swecos konsulter har besökt de kommunala förskolorna för att skapa sig en uppfattning om lokalernas status och ändamålsenlighet. Utifrån de platsbesök som gjorts kan konstateras att kvaliteten i kommunens förskolor varierar. Merparten av förskolorna är traditionellt utformade och byggda under 70-talet.

I tabell 1 redovisas olika fakta om förskolelokalerna som grund för utredningen.

Tabell 1. Ytor för lokaler, kapacitet samt lokalkostnader för kommunens förskolor

Observationspunkter	Deje-gården	Klockare-backen	Kristine-äng	Långelid	Saltvik	Havslätt
Byggnadsår		?	2016	1977		1982
Antal barn – maxkapacitet (räknat på 15 barn/avd)	45	75	30	45	30	30
Antal avdelningar	3	5	2	3	2	2
Bruttoarea		1284 m ²	351 m ²	642 m ²	311 m ²	437 m ²
Kvm/barn		17,1 m ²	11,7 m ²	14,3 m ²	10,4 m ²	14,6 m ²
Driftkostnad, befintlig energianvändning		243 kr/m ² 313 000 kr	282 kr/m ² 99 000 kr	186 kr/m ² 120 000 kr	149 kr/m ² 213 000 kr	199 kr/m ² 87 000 kr
Skolkök Serverar+Levererar		Tillagning 80	Mottagning	Mottagning 60	Mottagning 60	Mottagning 40
Övrigt	Biltrafik genom gården Halvtrappa Hyrd lokal, ej kommunal fastighet.	Äldre del dålig tillgänglighet	Modulförskola			Skyddsrum i del av byggnaden (små fönster)

Observationspunkter	Humlan	Gläntan	Norrhorn	Siden-svansen	Stångeborg	Södertorn	Tallbacken
Byggnadsår	1977	2012	1992	1965/2017		1971	1972
Antal barn (räknat på 15 barn/avd)	75	80	75+nattis	135	90	90	90
Antal avdelningar	5	2 (stora)	5+nattis	5+4	6	6 (varav 2 tillfälliga)	6
Bruttoarea	791 m ²	1005 m ²	1045 m ²	825 m ² + 822 m ²		723 m ²	1143 m ²
Kvm/barn	10,5 m ²	13,4 m ²	14,0 m ²	12,2 m ²		8,0 m ²	12,7 m ²

Driftkostnad, befintlig energi-användning	158 kr/m ² 125 000 kr	167 kr/m ² 168 000 kr	187 kr/m ² 196 000 kr	198 kr/m ² 164 000 kr		268 kr/m ² 194 000 kr	162 kr/m ² 186 000 kr
Skolkök Serverar+Levererar	Tillagning 100	Tillagning 80+150	Tillagning 80 Matplatser genom hela byggnaden	Mottagning Nya?		Mottagning	Tillagning 100
Övrigt	Knottet ej i kvalitetsnivå med stora byggnaden	Ny modern förskola Storgrupp			Lägenhetsförskola. Hyrd lokal, ej kommunal fastighet.		

Observationspunkter	Majbacken (Kristdala)	Musseberg (Bockara)	Prästkragen (Figeholm)	Hagadal (Fårbo)	Påskallavik	Trossen (Påskallavik)
Byggnadsår			1992	1977		
Antal barn (räknat på 15 barn/avd)	45	30	45	45	60	30
Antal avdelningar	3	2	3	3	4	1
Bruttoarea	430 m ²	293 m ²	1369 m ² (inkl. grsk)	615 m ²	534 m ²	
Kvm/barn	8,0 m ²	9,8 m ²	12,0 m ²	13,7 m ²	8,9 m ²	
Driftkostnad, befintlig energi-användning	119 kr/m ² 449 000 kr	122 kr/m ² 197 000 kr	262 kr/m ² 277 000 kr	144,7 kr/m ² 89 000 kr	140 kr/m ² 493 000 kr	
Skolkök Serverar+Levererar	Mottagning			Mottagning 50		Mottagning
Övrigt				Ombyggda villor		

Med utgångspunkt i befintlig verksamhet och med en beräkningsgrund om i genomsnitt 15 barn per grupp (utöver Gläntans förskola som har större grupper) motsvarar befintlig verksamhet totalt ca 1145 platser. Dessutom tillkommer ca 65 platser i enskild regi. I Skolverkets statistik kan konstateras att barngrupperna i Oskarshamns kommun är något större, 16,1 barn per grupp jämfört med rekommendationen. Detta innebär att kommunen i nuvarande verksamhet utifrån uppgifter från Skolverket erbjuder totalt ca 1230 platser, dvs 85 fler än rekommendationen i förhållande till antalet avdelningar.

År 2027 förväntas antalet barn i förskoleålder uppgå till ca 1460 barn. Om verksamheten i enskild regi ligger kvar på samma nivå som idag så behöver kommunen ha kapacitet att erbjuda 1395 platser. Detta är ca 250 platser mer än nuläget vid en beräkning som utgår från i genomsnitt 15 barn per grupp. Detta motsvarar totalt ca 17 nya avdelningar.

4.2 Kommunens grundskolor

I Oskarshamns kommun finns totalt tio grundskolor i kommunal regi och en mindre friskola Misterhults skola. Fyra av skolorna, samt skolan i Enskild regi är belägna utanför centralorten. Det gäller skolor, Bockaraskolan, Figeholmskolan, Fårboskolan och Kristinebergsskolan. Det finns ingen renodlad högstadieskola i kommunen utan är inrymd i tre skolor från förskoleklass till årskurs 9. Samtliga skolor erbjuder fritidshem.

I tabell 2 redovisas uppgifter om ytor, kapacitet, kostnader och antal elever i Oskarshamn kommuns grundskolor. Av tabellen framgår att skolorna generellt sett har en större lokalyta per elev än rekommendationen om 12-14 kvm. Driftkostnaden per elev varierar mellan 84 kr per elev på Fårboskolan och 262 kronor på Figeholmskolan. Tillagningskök finns på sex av skolorna. Övriga har mottagningskök.

Tabell 2. Ytor för lokaler, kapacitet och lokalkostnader för kommunens grundskolor

Observationspunkter	Norra skolan	Rödsleskolan	Valhallaskolan	Kristinebergsskolan	Saltviksskolan
Byggnadsår	1900	1966	1959	1975	1926
Antal elever/barn	366	731	584	755	53
Årskurser	F-6	F-9	F-9	F-9	F-3
Bruttoarea	4671 m ²	11317 m ²	9 827 m ²	11435 m ²	906 m ²
Kvm/barn	12,8 m ²	15,4 m ²	16,8 m ²	15 m ²	17,1 m ²
Driftkostnad, befintlig energianvändning	176,2 kr/m ² 823 000 kr	198,7 kr/m ² 2 249 000 kr	146,1 kr/m ² 1436 000 kr	103 kr/m ² 1247 000 kr	235,1 kr/m ² 213 000 kr
Antal klassrum	20	32	20	35	4
Maxkapacitet i klassrum (25-30/klass)	500-600	800-960	500-600	875-1050	100
Antal specialsalar	2 trä- och textilslöjd	14	9?	9	2 (varav en även är musikal)
Maxkapacitet i specialsalar (15 elever/rum)	30	210	135	135	30
Antal grupprum	16	32	23	36	3
Provisoriska lokaler	ja, hus K	nej	ja	nej	nej
Särskola	nej	ja, Fyren	nej	Träningsskola: 1 klassrum, 6 grupprum	nej
Tillgänglighet (nivåskillnader, hissar osv.)	Många våningar, men hiss finns. Fritidshem i nästa kvarter.	God tillgänglighet.	God tillgänglighet.	God tillgänglighet.	Kuperad tomt med nivåskillnader
Elevhälsa (lokaler)	ja	ja	ja	ja	nej
Skolkök Serverar+Levererar Kapacitet	Tillagning 400	Tillagning 800+200	Tillagning 1000+250	Tillagning 800 Lokal hyrs av Byggebo.	Mottagning 60 Matsal kombinerad med syslöjd
Fritidshem	Ejden Hägern Viggen Tärnan	Ekan Fregatten	Höken Örnen	Björnen Grävlingen Räven Gölkärret Vargen Kungsörnen (Träningsskola)	Saltvik
Övrigt	Många våningsplan, liten gård kringgårdad av trafik. 1 paviljong. Rektorsexpedition och skolsköterska högst upp i huset.	Många byggnader. Olika nivå på teknisk standard. Fritidshem dålig standard. Ventilation inte ändamålsenlig Personalrum inrymt i lek-tions-sal. Stor aula.	Modern planlösning i vissa delar.	Märklig planlösning. Mörk och svåränvänd kärna för mindre barn. Ojämn fördelning av grupprum. Bibliotek öppet även för allmänheten.	Kuperad och trång gård. Renoverad idrottshall. Märkliga ventilationsdragningar i hus H.

Observationspunkter	Figeholmskolan	Fårboskolan	Bockaraskolan	Kristdalskolan	Påskallavikskolan
Byggnadsår	1992	1949	1956	1947	?
Antal elever/barn	60+54 (fsk)	90	39	133	155
Årskurser	F-2, 3 avd	3-6	F-6 (blandade klasser)	F-6	F-6
Bruttoarea	1369 m ²	2434 m ²	1080 m ²	2519 m ²	2317 m ² (+534 m ² fsk)
Kvm/barn	12,0 m ²	26,9 m ²	27,6 m ²	18,9 m ²	14,9 m ²
Driftkostnad, befintlig energianvändning	262 kr/m ² 277 000 kr	84 kr/m ² 261 000 kr	182,4 kr/m ² 197 000 kr	178,2 kr/m ² 449 000 kr	212,8 kr/m ² 493 000 kr
Antal klassrum	4	5 (1 i idrottsbyggnad)	3	8	6
Maxkapacitet i klassrum (25-30 elever/klass)	100	125-150	75-90	200-240	150-180
Antal specialsalar	0	2	1 (träslöjd, systlöjd i fritids)	2 (träslöjd, systlöjd) 1 litet bildrum	2 (träslöjd, systlöjd)
Maxkapacitet i specialsalar (15 elever/rum)	Ej relevant	30	15	30	30
Antal grupprum	2	5	2 + 1 i bibliotek	2	10
Provisoriska lokaler	nej	nej	nej	nej	ja, 2 paviljonger
Särskola	nej	nej	nej	nej	nej
Tillgänglighet (nivåskillnader, hissar osv.)	Enplansbyggnad, god tillgänglighet	Hiss finns. Ramp till markplan	Hiss utomhus, dålig tillgänglighet	Hiss. Ramper vid nivåskillnader. Dålig tillgänglighet.	Hiss. Många nivåer. Dålig tillgänglighet.
Elevhälsa (lokaler)	ja	ja	nej	?	ja
Skolkök Serverar+Levererar	Tillagning 90 +290 Matsal även bibliotek	Mottagning 110	Mottagning 50	Mottagning 140	Tillagning 150+100
Yta utemiljö					
Fritidshem	Skutan	Lammet	Talldungen	Regnbågen	Näset Spänget
Övrigt	Förskola samlokaliserad Bibliotek kombinerat med matsal.	Lågt i tak på bottenvåning. Tillfällig lärosal på läktare vid gymnastiksal.	Ombyggt vid entrén. Litet bibliotek används som grupprum. Ventilation ska bytas	Fräsch ytskiktsrenoverad. Gym på skolan i privat regi.	Flera byggnader. 2 paviljonger. Förskola samlokaliserad. Bibliotek öppet för allmänhet.

4.3 Kommunens gymnasieskola och kommunala vuxenutbildning

I Oskarshamn finns en kommunal gymnasieskola, Oscarsgymnasiet. På skolan finns studieförberedande och yrkesförberedande program samt grundläggande och gymnasial vuxenutbildning samt Yrkesvux och Sfi. Utöver detta har flera idrottsföreningar sina kanslier i skolans lokaler. Detta innebär att det är högt tryck på skolan. Enligt ansvariga rektorer så är skolan dimensionerad för 750 elever på gymnasieskolan I nuläget går ca 1000 elever på skolan utöver vuxenutbildningen. Ökningen berör till stor del på det introduktionsprogram som finns på skolan. Utbildning i elteknik och automation anordnas av ett externt utbildningsföretag, Elajo Technical Education Center. Vuxenelever som läser

Sfi, totalt ca 200 elever, går halvdagar i två grupper där den ena läser på förmiddagen och den andra på förmiddagen. Ca 100 elever läser kurser inom övrig Komvux. Detta innebär att det totalt sett uppskattningsvis är ca 150-200 heltidselever från vuxenutbildningen på plats i skolan vid full beläggning. Pedagogisk samverkan sker mellan gymnasieskolan och vuxenutbildningen där elever är integrerade i klasser. I övrigt är det inget tydligt utbyte. Samverkan sker huvudsakligen på de yrkesförberedande programmen inom vård, restaurang och fordon.

Sett över tid har elevernas val av utbildningar betydelse för hur trångt det är i skolan. Om fler elever i framtiden väljer studieförberedande utbildningar blir det trångt i salarna. Specialsalar i teknik är redan en trång sektor enligt ansvariga rektorer. Där behövs två salar, en i fysik och en i teknik. På Fordons-programmet lider man av att inte vara samlade. Elever som har inriktning tunga fordon har utbildning på annan plats. Ett problem av annan karaktär som rör lokalerna är att det finns en mögelproblematik på skolan som har sin grund i att de platta taken läcker. En sanering av olika delar av skolan har påbörjats. Många lokaler är också bra. Särskilt lokalerna för det Estetiska programmet är fina, men även Vård och omsorgsprogrammet och Restaurang och livsmedel har särskilt bra lokaler. Lokalerna är generellt öppna och tillgängliga, vilket även Swecos konsulter uppfattat vid besök som gjorts på skolan. Bland annat finns ett bibliotek i anslutning till huvudingången vilket ger ett trevligt intryck.

På frågor som ställs till de ansvariga rektorerna om lokalerna på Oscarsgymnasiet framkommer att det framförallt saknas studiemiljöer för elever och grupprum. Skolan har ca ett grupprum per huskropp vilket är otillräckligt. I viss mån är det även brist på lokaler för lärararbetsplatser. Även skolans matsal är något underdimensionerad liksom lokaler för elevhälsan. I tabell 3 redovisas uppgifter om ytor, kapacitet, kostnader och antal elever för Oskarshamn kommuns gymnasieskola och vuxenutbildning.

Tabell 3. Ytor för lokaler, kapacitet och lokalkostnader för kommunens gymnasie- och vuxenutbildning.

Observationspunkter	Oscarsgymnasiet
Byggnadsår	1969 (unsprunging byggnad)
Antal elever/barn	Ca 1000 inkl. introduktionsprogram, ca 100 Komvux och 200 Sfi
Program	316 Nationella yrkesprogram - gy 479 Nationella Högskoleförberedande - gy 224 Introduktionsprogram - gy 100 Komvux/Yrkesvux 200 Sfi (eleverna fm eller em så beräkningsgrunden är 100 elever)
Bruttoarea	20994 m ²
Kvm/elev	17,2 m ²
Driftkostnad, befintlig energianvändning	151 kr/m ² 3 182 000 kr
Tillgänglighet (nivåskillnader, hissar osv.)	Ja, god tillgänglighet Hissar finns
Skolkök Serverar+Levererar	Matlagning 1000
Övrigt	Samlagerat med Komvux och Sfi Integrerat med föreningsliv 2 idrottshallar Bowling Tydligt "hjärta" vid huvudingången Många gångar mellan byggnader

5 Sammanfattande analys och rekommendationer

Den genomförda lokalutredningen har haft flera utgångspunkter. Tillvägagångssättet har del bestått i att inhämta uppgifter genom dokumentstudier av relevans för utredningen, intervjuer, besök på kommunens samtliga skolor och förskolor samt en s.k. designdialog med en utsedd arbetsgrupp som träffats vid tre tillfällen. Dessutom har några kompletterande intervjuer genomförts. Utifrån detta underlag har Sweco gjort sina bedömningar och rekommendationer för att säkerställa tillräcklig kapacitet av platser i kommunens förskolor och skolor.

5.1 Ett ökat antal barn och elever att vänta

Sammantaget visar befolkningsprognosen för Oskarshamns kommun på en ökning av antalet kommuninvånare. Detta ger även effekter för kommunens förskolor och skolor. Totalt förväntas en ökning med ca 200 barn i förskolan och nära 300 elever i grundskolan fram till år 2027. Vare sig skolorna eller förskolorna i kommunen har överkapacitet för att ta emot det förväntade antalet barn och elever varför det är angeläget med snabba beslut om utbyggnad. Framförallt förskolan är underdimensionerad vilket även förstärks av Skolverkets Allmänna råd från 2016 om att minska storleken på barngrupper. Sweco har i sin analys av förskolan utgått från ett genomsnittligt antal om 15 barn i grupperna. Detta är ett barn färre än genomsnittet i nuvarande organisation men samtidigt maxgränsen enligt Skolverkets rekommendation. Särskilt för de yngre barnen är det önskvärt med små grupper. Genom att många av förskolelokalerna är ytmässigt anpassade till större avdelningar för fler barn har Sweco gjort bedömningen att en utgångspunkt där 15 barn per avdelning är en rimlig utgångspunkt. När nya förskolor byggs kan det vara värt att tänka på lokalernas flexibilitet ur ett avdelningsperspektiv så att anpassning enkelt kan ske utifrån framtida behov och nya arbetssätt.

5.2 Tidsfaktorn en kritisk punkt

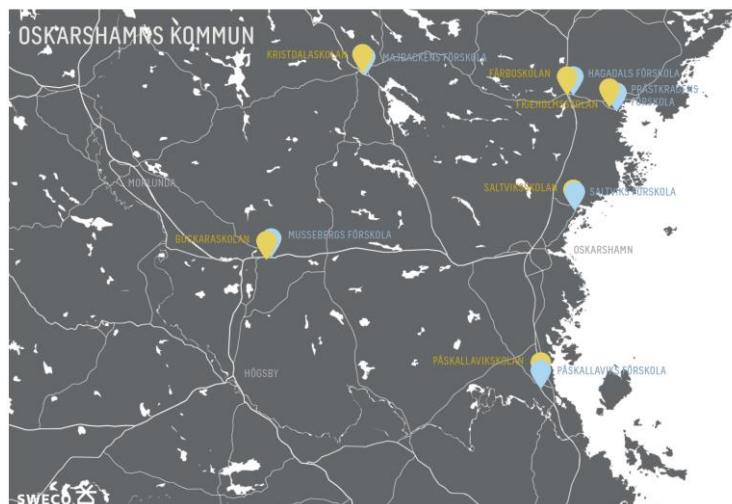
I Oskarshamn finns en hel del planlagd mark för bostäder. När det gäller nybyggnad av skolor och förskolor finns inte planlagd mark för detta vilket ur ett tidsperspektiv kan bli problematiskt. Framförallt behövs ett beslut om plats för ny skola för årskurs F till 9. En ny F-9 skola bör ur kommunens tillväxtperspektiv lämpligen placeras i norra delen av centrala staden. Detta dels beroende på att det mesta av bostadsbyggandet kan förväntas ske här, dels för att det redan finns F-9 skolor i de övriga delarna av kommunen. Även ytor för nya förskolor behöver ses över. Här är läget också akut. Flera av förskolorna har redan idag trångt, trots att man inte lever upp mot de nya riktlinjerna som finns om gruppstorlek. Några av förskolorna är inte ändamålsenliga ur ett pedagogiskt perspektiv på grund av lokalernas karaktär. T.ex. avdelningen Knottet på Humlans förskola är ett exempel på det. Verksamheten där bedrivs i en mindre villa som är sliten och ytmässigt trång. Dejegårdens förskola är ett annat exempel. Denna förskola bedrivs som en s.k. lägenhetsförskola där bilar kan passera mellan förskolan och förskolans gård. Lokalerna hyrs dessutom externt vilket Sweco inte bedömer som ändamålsenligt.

Genom att Sweco i sitt förslag bland annat föreslår att lämnade lokaler för skola görs om till förskola så är olika delar i förslaget beroende av varandra. Detta gäller framförallt planering av en ny skola för F-9 och flytt från lokaler i norra skolan. Detta ger sedan följd effekter för flera skolor och förskolor. Konsekvenser om kommunens beslut dröjer kommer ganska snabbt att leda till framtida bekymmer. Redan i nuläget börjar problemet märkas av på exempelvis Valhallaskolan. I nära framtid kommer bekymret att märkas mer generellt framförallt i kommunens centrala delar, framförallt när det gäller förskolan, men även de högre årskurserna i grundskolan.

5.3 Swecos förslag och rekommendation

I detta kapitel redovisas först underlag för det förslag som Sweco tagit fram avseende lokaler för grundskolan, inklusive fritidshem, och förskolan. Särskolans verksamhet, både grundsärskolan, gymnaiesärskolan och träningskolan är medräknade i de ytor som nya förslag omfattar. Sweco har för att säkerställa detta räknat upp ytor något vid förslag om nybyggnad av lokaler. Även verksamhet i kommunens gymnasieskola och vuxenutbildning omfattas av de förslag och rekommendationer som Sweco föreslår.

5.3.1 Förslag - Ytterområden

Bockaraskolan läggs ned. Skolans elever, vilka uppgår till mellan 36 och 57 personer under prognosperioden, flyttar till Rödsleskolan. Skolan har lågt elevunderlag vilket medför svårigheter att bedriva undervisning i tillräckligt stora klasser för att få effektivitet i verksamheten. Skollokalerna avyttras för annan verksamhet.

Mussebergs förskola som är belägen invid Bockaraskolan behålls på samma sätt som idag. Underlaget barn förväntas ligga kvar på ungefär samma nivå som nu, varför det inte är aktuellt att erbjuda fler avdelningar trots att förskolan endast erbjuder 2 avdelningar.

Kristdalaskolan behålls på samma sätt som idag. Eventuellt avyttras delar av lokalerna för annan verksamhet. Ytor per elev är högt varför en effektivisering av lokalanvändningen är önskvärd.

Majbackens förskola som är belägen invid Kristdalaskolan behålls på samma sätt som idag. Underlaget barn förväntas ligga kvar på ungefär samma nivå som idag, varför det inte är aktuellt att erbjuda fler avdelningar.

Figeholmskolan byggs om till att bli en renodlad förskola.

Fårboskolan anpassas till elever i årskurs F-3. Elever i årskurs 4-6 flyttas till ny skola i norra centralorten.

Prästkragens förskola i Figeholm utökas med ytterligare 4 avdelningar till totalt 7 avdelningar i samband med att Figeholmskolans elever flyttar till Fårboskolan och Hagadals förskola avvecklas.

Hagadals förskola läggs ned. 3 avdelningar flyttas till Prästkragens förskola (Figeholm)

Påskallavikskolan utvecklas genom att förskolan flyttar till ny förskolbyggnad. Detta medför att den paviljongbyggnad som finns inom skolområdet kan tas bort.

Påskallaviks förskola, 4 avd, flyttas till ny förskola i Påskallavik med totalt 8 avdelningar. Förskolan bör placeras i anslutning till grundskolan.

Trossen förskola, 1 stor avd med 38 barn, flyttas till ny förskola i Påskallavik.

5.3.2 Förslag - Centralorten

Rödsleskolan har många lokaler av varierande kvalitet. Framförallt finns brister i lokaler för de yngre eleverna på skolan. Sweco bedömer att en ny skolbyggnad byggs inom skolområdet för elever från F-6. Detta skulle kräva en nybyggnad för totalt 500 elever inkl. elever från Bockaraskolan. Den del av Rödsleskolan som inrymmer högstadium och skolmatsal behålls på samma sätt som idag. Dessutom flyttas skolans ledningspersonal till lokaler inom den nya skolbyggnaden, alternativt till Hus B. Rödsleskolans matsal är redan idag trångbodd varför denna behöver byggas ut för att ha tillräcklig kapacitet.

Långelids förskola behålls på samma sätt som idag.

Dejegårdens förskola (3 avd) läggs ned samtidigt som avdelningarna flyttar till lokaler i ny förskola med 8 avdelningar närmare centrala Oskarshamn.

Klockarebackens förskola behålls på samma sätt som idag. Avdelningarna Källan och Lilla Hycklinge är varannan vecka på Klockarebacken och varannan vecka vid Hycklinge Hage (Döderhults naturskyddsförening). Denna verksamhet ryms inom befintlig förskoleyta. Viss renovering behövs för att öka tillgängligheten i den äldre delen av byggnaden.

Saltvikskolan läggs ned och byggs om till förskola. Skolans elever, vilka uppgår till mellan 49 och 63 under prognosperioden, flyttas till ny skola i norra delen av centralorten.

Saltviks förskola utökas med 2 avdelningar till totalt 4 avdelningar i samband med att skolan flyttar till ny skolbyggnad.

Norra skolan läggs ned och skolans totalt ca 400 elever flyttas till nybyggd skola i norra delen av centralorten. Bottenplanet i skolans huvudbyggnad kan ev. användas till Öppen förskola. Byggnaden i övrigt kan ev. användas för kommunal vuxenutbildning eller alternativt verksamhet beroende på behovet av skollokaler för vuxenutbildningen. De delar

av skolan, 2 byggnader, som idag erbjuder Förskoleklass, samt lägre årskurser byggs om till förskola med 8 avdelningar. En kraftig befolkningsutveckling kan förväntas i området i samband med byggande av nya bostäder i hamnområdet.

Valhallaskolan behålls på samma sätt som idag. Då elevantalet kan förväntas bli högre än skolans maxkapacitet begränsas antalet paralleller på skolans högstadiedel. Preliminärt två paralleller per årskurs flyttas till nybyggd skola i norra delen av centralorten.

Södertorns förskola kvarstår som idag med 4 avdelningar. De två tillfälliga avdelningar som bedrivits i näraliggande paviljongbyggnader avvecklas varför barnantalet minskar i motsvarande omfattning.

Sidensvansens förskola med totalt 9 avdelningar samt nattis kvarstår som idag. (Mäster Palms förskola är 2017 inflyttad i ny byggnad invid Sidensvansens förskolas ursprungliga byggnad.

Kristinebergskolan har ytmässig kapacitet att rymma förväntat antal elever utifrån framtagna prognos. Dock finns brister i lokalerna framförallt vad gäller ändamålsenlighet vad gäller pedagogisk flexibilitet och trygghetsskapande utemiljöer. Skolbyggnaden saknar också ett naturligt "hjärta". Bedömningen är att det krävs viss ombyggnation både vad gäller innemiljön och utemiljön. Framförallt finns brister i mittenbyggnaden med många små rum i anslutning till klassrummen som inte är ändamålsenliga utifrån behovet. Eventuellt kan det krävas en mindre tillbyggnad i anslutning till denna del av byggnaden vid förändringar av lokalerna.

Tallbackens förskola kvarstår som idag med 6 avdelningar.

Stångeborgs förskola (6 avdelningar) avvecklas. Verksamheten bedrivs i inhyrda lägenhetslokaler vilket inte är långsiktigt hållbart. Dock sträcker sig innevarande hyresavtal under en period om 17 år varför alternativ verksamhet att inrymma i lokalerna bör ses över.

Kristineängs förskola som idag består av 2 avdelningar byggs ut med ytterligare 6 avdelningar för att inrymma verksamheten från Stångeborgs "lägenhetsförskola". Totalt kommer förskolan således att omfatta 8 avdelningar.

Ny skola F-9 byggs i norra delen av centralorten. Totalt omfattar skolan 750 elever. I skolan inryms elever från:

- Saltvikskolan (ca 65 elever)
- Fårboskolans elever från årskurs 4 till 6 (ca 85 elever)
- Norra skolan (ca 420 elever)
- Valhallaskolan (ca 180 elever)

5.3.3 Förslag gymnasieskola och vuxenutbildning

När det gäller lokallösning för gymnasieskola och vuxenutbildning är problembilden av annan karaktär än situationen för förskola och grundskola. I Oskarshamns kommun finns endast en gymnasieskola vilken även inkluderar kommunal vuxenutbildning, Sfi och yrkesvux. Detta medför att den analys som gjorts av denna del av den pedagogiska verksamheten framförallt haft fokus på om verksamheten som bedrivs rymms inom den aktuella skolbyggnaden och vilka behov som finns där det är relevant med en förändring av lokalerna.

Skolledningen framhåller vikten av att ha kvar vuxenutbildningen inom gymnasieskolan då det finns olika samordningsfördelar av detta. En del av utbildningen, SFI, skulle kunna bedrivas i annan lokal, vilket skulle frigöra lokaler framförallt för grupprum och lärmiljöer för elever. Sweco konstaterar också att det finns en del samverkan kring utbildningar som

avser yrkesvux med de näraliggande kommunerna Högsby och Mönsterås men att detta ännu inte förefaller ha någon större påverkan på utbildningen och lokalbehovet.

När det gäller den utbildning som sker på Oscarsgymnasiet kan konstateras att ytan per elev uppgår till ca 17,2 kvm. Genom att flera praktiskt inriktade gymnasieprogram finns på skolan är denna yta inte alls orimlig utan snarare att den är lite i underkant jämfört med motsvarande skolor i landet. Detta kan förefalla vara mycket jämfört med ytor för grundskola och förskola, men inom gymnasieskolan erbjuds flera ytkrävande program t.ex. Fordonsprogrammet, EI- och energiprogrammet, Restaurang och livsmedelsprogrammet m.fl. Vid en jämförelse mellan skolor som SCB tidigare tagit fram kan konstateras att ytan på gymnasieskolor per elev varierar kraftigt, dock oftast mellan 20 och 30 kvm per elev. Utifrån detta bedömer Sweco att ytan per elev är något låg sett till programutbudet. Sweco konstaterar också att det i nuläget är brist på lokaler utifrån ett pedagogiskt perspektiv t.ex. grupperum och lärmiljöer för eleverna. Det är också brist på specialsalar i teknik vilket är en trång sektor på skolan. Även matsalen är underdimensionerad och där skulle det behövas mer platser. Detta sammantaget innebär ett visst behov av ombyggnad av skolan.

Med utgångspunkt i det uppdrag Sweco haft åt Oskarshamns kommun är Swecos rekommendation att i ett första steg flytta Sfi utbildningen till annan lokal för att frigöra yta utifrån utvecklingsbehov som finns på skolan. Sfi utbildningen skulle samtidigt exempelvis kunna flyttas till huvudbyggnaden på Norra skolan som kommer att utvecklas enligt lokalutredningens förslag. Detta skulle medföra en minskning av elever på Oscarsgymnasiet med ca 100 elever vilket i sin tur medför att ytan per elev skulle öka till ca 19 kvm. Genom att 100 elever enligt förslaget flyttas från Oscarsgymnasiet kan en rimlig uppskattning vara att bygga om lokalerna i denna del av byggnaden, vilket i så fall skulle landa på ca 1400 kvm (beräknat på 14 kvm per elev sett ur utbildningens karaktär). En uppskattad kostnad skulle i detta fall uppgå till 25,9 miljoner kronor. Beroende på den mögelproblematik som finns på skolan kan det på sikt framkomma ett mer övergripande behov av renovering och ombyggnad. Omfattningen av en sådan utbyggnad kräver dock en fördjupad teknisk analys utifrån rådande förutsättningar vilket Sweco i nuläget inte kan bedöma.

5.4 Kostnad och prioritering framtaget förslag

Enligt det förslag som Sweco tagit fram för lokallösning uppgår en preliminär uppskattning av kostnaden för detta till ca 675 000 000 kronor. Dessutom tillkommer kostnad för nybyggnad om en fullstor idrottshall i anslutning till den nya F-9 skola som Sweco föreslår. Ytan för att rymma en fullstor idrottshall, 20x40 m spelplan, uppgår till ca 1000 kvm. Kostnaden för en hall i enklare standard beräknas till ca 20-25.000 kr /kvm. Den uppgår därmed till ca 20-25 miljoner kronor, men kan bli mer beroende på kraven med läktare osv.

Kostnader för att bygga nytt är beräknat utifrån 30 000 kr per kvm. Detta är en schablonkostnad som inkluderar byggherrekostnader om ca 25 procent av kostnaden. Därtill tillkommer kostnader för möbler och inredning av lokalerna. En schablonkostnad för detta är 1000-2000 kr/kvm inkl. projektering m.m.

Kostnader för ombyggnad beräknas enligt motsvarande schablon till 18 500 kr per kvm.

Sweco har tagit fram ett förslag inkl. kostnad och prioritering som säkerställer behovet av platser för barn och elever i Oskarshamn kommuns förskolor, grundskolor, gymnasieskola och vuxenutbildning den närmaste 10 årsperioden. En målsättning är att förslaget är långsiktigt hållbart och att skolor och förskolor håller en god standard, se tabell 4.

Tabell 4. Swecos förslag till lokalorganisation i Oskarshamns kommun inkl. kostnad och prioritering.

Skola/ Förskola	Förändringenligt förslaget	Avvecklas antal avd antal elever skola	Ombyggnad (antal barn fsk/antal elever skola) 18500kr/kvm	Nybyggnad (antal barn fsk/antal elever skola) 3 000kr/kvm	Yta (BTA): • 12 kvm F-6 (25/klass) • 12 kvm/barn förskola (15 barn/avd) • 14 kvm åk 7-9 (30/klass)	Kostnad	Prioritet
NY central skola	Nybyggnad			750 elever (360 7-9 390 F-6)	9720 kvm (7-9: 5040 F-6: 4680)	291 600 000	1
Norra skolan	Avvecklas. Eleverna flyttas till NY F-9 skola.	420 elever					1.1
Saltvikskolan	Avvecklas. Eleverna flyttas till ny F-9 skola.	60 elever					1.1
Valhallaskolan	Ingen förändring. 2 paralleller åk 7-9 flyttas till NY F-9 skola.	180 elever					1.1
Fårboskolan	Ej förändra yta. Åk 4- 6. 80 elever, flyttas till NY skola F-9. F-2, 75 elever flyttas från Figeholmskolan till Fårboskolan.						1.1
Figeholm- skolan	Avvecklas. Elever F-2 flyttas till Fårboskolan.	75 elever					1.2
Norra skolan	Ombyggnad av låg skolbyggnad till förskola med 6 avd.		6		1080 kvm	19 980 000 kr	1.2
Saltviks förskola	Ombyggnad av skola till förskola, 2 avd.		2		360 kvm	6 660 000 kr	1.2
Prästkragens förskola (Figeholm)	Ombyggnad av skola till förskola		4		420 kvm	7 770 000 kr	1.3
Havslätts förskola	Avvecklas Flyttas till nya avdel- ningar vid Norra skolan alt. Gläntans förskola	2					1.4
Hagadals förskola (Fårbo)	Avvecklas Flyttas till Prästkragens förskola	2					1.4
Ny förskola Påskallavik	Nybyggnad			8	1440 kvm	43 200 000 kr	2
Påskallaviks förskola	Avvecklas Flyttas till NY förskola Påskallavik	4					2.1
Trossen (Påskallavik)	Avvecklas Flyttas till NY förskola Påskallavik	2					2.1
Påskallavik- skolan	Ombyggnad del av lokalen. Anpassning av förskola till skola. Paviljonger avvecklas.				570 kvm	10 545 000 kr	2.2

Skola/ Förskola	Förändringenligt förslaget	Avvecklas antal avd fsk antal elever skola	Ombyggnad (antal barn fsk/antal elever skola) 18500kr/kvm	Nybyggnad (antal barn fsk/antal elever skola) 3 000kr/kvm	Yta (BTA): • 12 kvm F-6 (25/klass) • 12 kvm/barn förskola (15 barn/avd) • 14 kvm åk 7-9 (30/klass)	Kostnad	Prioritet
Rödsleskolan	400 elever i befintlig skola flyttas till nybyggnad för 500 elever åk F-6.			500 elever F-6	6000 kvm	180 000 000 kr	3
Bockaraskolan	Avvecklas. Elever flyttas till Rödsleskolan.	60					3.1
NY förskola	Nybyggnad			8	1440 kvm	43 200 000 kr	3
Dejegårdens förskola	Avvecklas	3					3.1
Södertorns förskola	2 Paviljonger avvecklas	2					3.1
Klockarebackens förskola	Viss renovering tillgänglighet. Ev. flytta						3.2
Gläntan	Tillbyggnad 2			2	360 kvm	10 800 000 kr	4
Humlans förskola	Avvecklas "Knottet" Flyttas till Gläntans förskola	1					4.1
Kristineäng	Tillbyggnad 6 avd.			6	1080 kvm	32 400 000 kr	5
Stångeborgs förskola	Avvecklas Flyttas till Kristineängs förskola	6					5.1
Kristinebergskolan	Ingen förändring ytors storlek. Lokalerna i behov av ombyggnad. (Se exempel i bilaga 1).						6
Totalt					22 470 kvm	646 155 000 kr	

En uppskattad kostnad för att bygga om frigjorda lokaler på Oscarsgymnasiet tillkommer med 25,9 miljoner kronor enligt förslaget. Dessutom tillkommer en kostnad för en fullstor idrottshall om ca 25 miljoner kronor, samt inredning och inventarier till de nybyggda lokalerna om ca 1000-2000 per kvm.

För följande förskolor medför lokalutredningen inga tydliga förändringar utan de kan enligt förslaget fortsätta drivas och utvecklas med stöd av ett sedvanligt underhållsprogram:

- Långelids förskola
- Majbackens förskola (Kristdala)
- Mussebergs förskola (Bockara)
- Norrtorns förskola
- Sidensvansens förskola
- Tallbackens förskola

5.5 Konsekvenser av förslaget

Den totala kostnaden för Swecos förslag uppgår till ca 700 milj. kronor. Förslaget omfattar nybyggnad av en centralt belägen F-9 skola och en nybyggnad av en F-6 skola på Rödsleskola. Förslaget omfattar även nybyggnad av två förskolor, den ena i Påskallavik och den andra mer centralt belägen. Vid en första anblick kan det förefalla som att platserna i kommunens grundskolor är tillräckliga. Sweco konstaterar att detta inte stämmer helt. Dels saknas platser för elever i de högre årskurserna 7-9. Del är fördelningen av platser mellan centralorten och landsbygdsskolorna inte proportionellt rätt i förhållande till det prognostiserade elevantalet.

Genom det förslag som Sweco tagit fram frigörs lokaler i flera av kommunens grundskolor. Dessa lokaler kan i flera fall byggas om till förskolor. Behovet av förskolor är stort och påverkas både av att antalet yngre barn förväntas öka kraftigt den närmaste tioårsperioden, men även att Skolverket tagit fram nya riktlinjer för gruppstorlek i förskolan. Rekommendationen är 12-15 barn per avdelning. Då många av förskoleavdelningarna har förhållandevis stora ytor så har Sweco utgått från en gruppstorlek på i genomsnitt 15 barn vilket är i överkant av rekommendationen. I tabell 5 redovisas antalet avdelningar/barn i förskolan i nuläget respektive Swecos förslag.

Tabell 4. Antal avdelningar i förskolan i nuläge och förslag inkl. kommentarer till förändring.

Förskola	Antal avdelningar NULÄGE	Antal avdelningar enligt förslaget	Kommentar till förändring
Mussebergs förskola	2	2	Ingen förändring
Majbackens förskola	3	3	Ingen förändring
Prästkragens förskola	3	7	Utökas då skolan flyttar till Fårbo
Hagadals förskola	2	0	Avyttras, gör om till småhus
Påskallavik förskola	4	0	Görs om till skola
Trossens förskola	1	0	Dålig standard, flyttar till Gläntan ny avd
NY förskola Påskallavik		8	Ersätter Trossen och påskallaviks fsk
Längelids förskola	3	3	Ingen förändring
Klockarebackes förskolan	5	5	Ingen förändring
Dejegårdens förskola	3	0	Lägenhetsförskola, ej kommunens lokal
NY förskola Centralt/Östra		8	Ersätter Dejegården och
Havslätts förskola	2	0	
Saltviks förskola	2	4	
Gläntans förskola	4	8	80 barn (obs omräknat utifrån antal barn)
Humlans förskola	5	5	
Norrorns förskola	5	5	Även "nattis"
Södertorns förskola	4	4	2 paviljonger avecklas
Sidensvansens förskola	9	9	
Tallbackens förskola	6	6	
Stångeborgs förskola	6	0	Lägenhetsförskola, ej kommunens lokal.
NY förskola Norra skolan		8	
Kristineängs förskola	2	8	Utökas med Stångeborgs avd
Totalt antal avdelningar nuläge/förslag	71	93	
Vid 16,1 barn per avdelning NULÄGE	1143	1433	
Vid 15 barn per avdelning Förslaget	1065	1395	

På nästa sida redovisas uppgifter om nuläge, förslag, kommentarer och konsekvenser av förslagen för grundskolan. Tabellen omfattar även uppgifter om ytor.

	Antal elever NULÅGE	Antal elever max antal något år under prognosperioden NULÅGE	Antal elever max kapacitet i befintliga skollokaler NULÅGE	Antal elever max något år under prognosperioden/skola Förslaget	Antal elever max per skola Förslaget	Förändring	Kommentar till förändring	Konsekvenser av förändringar	Alternativ användning av lokalerna/behov oavsett förslaget	Yta kvm exkl. idrott	Yta/elevev exkl. idrott. Maxantal elever per skola Förslaget	Yta/elevev exkl. idrott. Maxantal elever per skola enligt prognosen
Backara (avvecklas)	39	57	75	0	0	Avecklas	Liten ej ändamålsenlig skola. Små åk.	Besparing yta oavsett påverkar ej antal klasser på Rödsleskolan.	Lokal lämnas och kan användas för annat.			
Kristdala Skola	133	138	200	138	150	Ingen förändring. Dock små klasser och 1 ledigt klassrum	Närhetsprincip.	Överskott av lokaler.	Del av skolan kan nyttjas till annat.	2519	16,8	18,25
Fårbo Skola	90	105	125	119	125	Fårbo blir en F-3 skola. (Fårbo åk 3 +Figeholm F-2)	Ej ändamålsenligt med två små skolor på litet avstånd. Behov av lokal för förskola.	Från 20/21 behövs en tvåparallellig åk (5 klasser)	Ingen påverkan.	2434	19,5	20,5
Figeholm skola (avvecklas)	60	83	100	0	0	FSK nu 3 avd utökas till 7 avd	Ej ändamålsenligt med två små skolor på litet avstånd. Behov av lokal för	Frigör lokal för förskola.	Skolan flyttar men lokalerna anpassas för förskola.			
Påskallavik skola	155	154	150	154	175	En parallell skola i ordinarie skolbyggnaden. Paviljonger med 2 klassrum avvecklas. Förskolan flyttas.	Trångt för elever och FSK så något måste göras. Tillfällig paviljongbyggnad med två klassrum bör avvecklas. Ej långsiktigt hållbart.	Brist på skollokaler kräver annars tillbyggnad av skola. Byggnaden måste byggas om till 7 klassrum. (i nuläget finns 6 klassrum)	Förskolan flyttar och lokalerna nyttjas för skola. Kräver viss ombyggnad.	2317	13,2	15
Saltvik skola (avvecklas)	53	63	100	0	0	FSK 2+2 avd	Lokalen ej ändamålsenlig för skola. Få elever per klass.	Frigör lokal för förskola.	Skolan flyttar men lokalerna anpassas för förskola.			
Norra skolan (avvecklas)	366	419	500	0	0	FSK 6 avd+annan verksamhet (huvudbyggnaden)	Många våningar. Stora men ej ändamålsenliga klassrum.	Frigör lokal för förskola.	Skolan flyttar men delar av lokalerna anpassas för förskola samt annan verksamhet.			
Rödsle skola	731	757	860	814	885	F-6 byggs nytt för 3 paralleller F-6 inkl.och exkl. Bockara. 4 paralleller 7-9 blir oförändrat.	Teknisk standard dålig i delar av Rödsle F-6, utspritt och inget tydligt "hjärta"	Bygga för 525 elever F-6 (3 paralleller)	Lokaler behöver byggas om alternativt bygga nytt för F-6 i enlighet med förslaget.	11317	12,8	13,9
Valhalla skola	584	693	540	513	540	2 paralleler F-6, 2 paralleller 7-9. Motsvarande 2 paralleller åk 7-9 flyttar till NY skola.	Skolan rymmer inte samtliga elever enligt prognosen pga antal klassrum. Saknas yta motsvarande 2 paralleller i åk 7-9.	2 paralleller 7-9 flyttar till NY F-9	Brist på lokaler föranleder ett behov av tillbyggnad motsvarande ca 180 elever, alternativt att dessa elever flyttar till annan skola t.ex. ny skola enligt förslaget.	9827	18,2	19,2
Kristinebergsskolan	755	871	935	875	935	Viss ombyggnad behövs för att få skolan mer ändamålsenlig. 4 paralleller, enstakaåk med 3, samt Träningskolan blir	Lokalerna är inte helt ändamålsenliga. Grupperum finns men används till viss del för annat. Mycket korridorer och en del ytor som inte inger trygghet.	Oavsett antalet elever så behövs viss ombyggnad av lokalerna. Bl.a. saknas ett naturligt "hjärta" som knyter ihop skolan.	Lokaler behöver byggas om oavsett förslaget.	11435	12,2	13,1
Nyskola	0			63	750	Saltvik F-3 ca 15/åk Norra skolan F-6 ca 60/åk Fårbo åk 4-6 ca 20-25/åk Valhalla 7-9 ca 30/åk	4 paralleller (240) medräknade i paralleller f-3 och 4-6 4 paralleller (300) 2 paralleller (180)	Bygga för 750 elever, inkl. sarskola				
Antal totalt	2966	3340	3585	3357	3560		23(24)					
Antal landsbygd	477	537	650	411	450							
Antal centrala Oskarshamn	2489	2803	2935	2946	3110							

5.6 Fortsatta åtgärder med lokalutredningen som grund

Olika delar i Swecos förslag till lokalorganisation behöver analyseras närmare. Framförallt finns ett behov av att säkerställa lokalernas tekniska status. Detta har inte mer än övergripande ingått i Swecos uppdrag men är naturligtvis centralt för att säkerställa planering av ombyggnationer i befintliga byggnader och att ta fram ritningar för det.

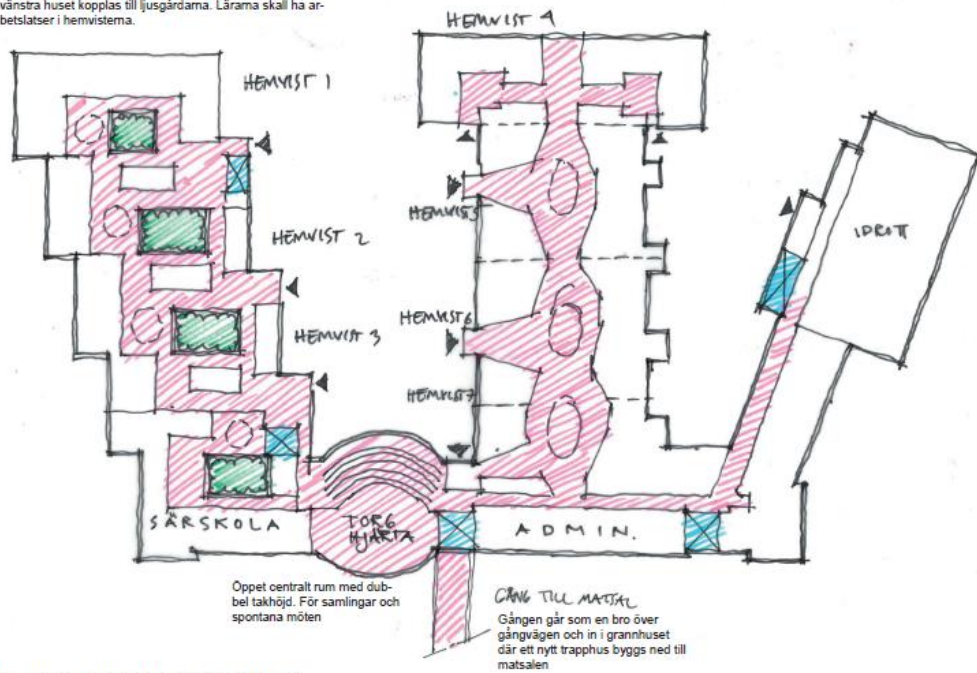
Att göra noggrannare analyser av kostnader och hur olika investeringar ska finansieras är ytterligare en prioriterad fråga. I förslaget har Sweco utgått från schablonkostnader för ombyggnationer och nya byggnader, men dess ska endast ses som preliminära överslagsberäkningar.

En viktig grund för att förändringen ska kunna göras handlar även om att fatta beslut om tomtmark för nya skolor och förskolor. Beslut om sådan mark finns ännu inte i Oskarshamns planprogram. Denna process tar tid varför Sweco ser detta som särskilt prioriterat.

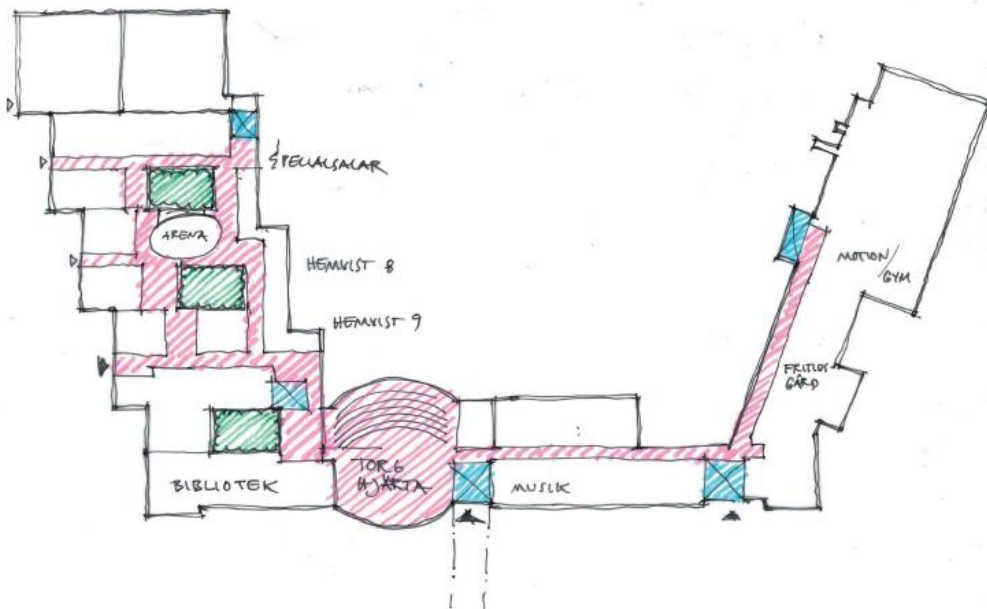
Swecos erfarenhet är att det är viktigt att så tidigt som möjligt involvera så många som möjligt i processen vid den här typen av förändringar. Detta har delvis gjorts med professionellt ansvariga för kommunens förskolor, skolor och fastigheter inom ramen för designdialogen som Sweco hållit i. Men, här finns även andra målgrupper som berörs allt från de berörda föräldrarna till övriga medborgare, bostadsföretag och näringslivets aktörer. Att arbeta fram en tydlig kommunikationsplan kan vara ett sätt att planera olika aktiviteter inför kommande beslut. Att ta fram en barnkonsekvensanalys skulle kunna vara ett sätt att inhämta mer kunskap om hur barn och unga berörs av förändringen.

Bilaga 1 - Idéskiss Kristinebergsskolan

Skolan delas in i hemvister med 80-90 elever i varje. Varje hemvist innehåller olika typer av rum med olika storlek, anpassade för olika lärprocesser. De öppna ytområdena är också pedagogiska ytor. Hemvisterna får en egen "borgyta" som i vänstra huset kopplas till ljusgårdarna. Lärarna skall ha arbetsplatser i hemvisterna.

Kristinebergsskolan Plan 1, skiss 171025

Kristinebergsskolan Plan 0, skiss 171025

Ett samlande rum vid huvudentrén- Husets hjärta

Nischer kan nyttjas som sittplatser. Skapar trygghet och trivsel

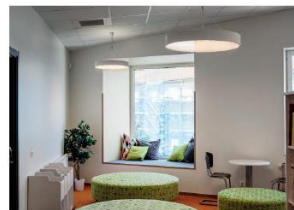
Öppna studietor. Kan även användas för integrerat fritidshem.

Hjärtat kan användas för samlingar av stora grupper eller hela skolan.

En bred trappa kan användas som sittyta vid samlingar och för kontakt mellan våningsplan

Möblering för trivsel och arbete.

Kristinebergsskolan, Inspiration 171025